

NORGES HØYESTERETT

Den 9. januar 2004 avsa Høyesterett dom i

NH-2004-0036-A, (sak nr. 2003/1175), straffesak, anke,

I.

A

(advokat Arne Meltvedt)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

(førstestatsadvokat Marit Bakkevig)

II.

Den offentlige påtalemyndighet

(førstestatsadvokat Marit Bakkevig)

mot

A

(advokat Arne Meltvedt)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Stabel**: Saken gjelder straffumåling for en 33 år gammel mann for samleie med en jente på 13 år og åtte måneder.
- (2) Statsadvokatene i Oslo satte 5. november 2001 A under tiltale for overtredelse av straffeloven § 192 annet ledd bokstav a jf. første ledd, og av straffeloven § 195 første ledd annet straffalternativ. Grunnlaget for begge tiltalepostene var knyttet til et samleie han hadde natt til 2. august 2001 på parkeringsplassen ved X turhytte i Y med en jente, født i desember 1987.
- (3) Ved Sarpsborg tingretts dom 8. juli 2002 ble han funnet skyldig i begge punkter i tiltalen, og idømt en samlet straff av fengsel i fire år, med fradrag for 11 dager i varetektsfengsel. A anket til Borgarting lagmannsrett over bevisbedømmelsen og lovanvendelsen under skyldspørsmålet for begge tiltalepunkter, subsidiært over straffutmålingen. Før ankeforhandlingen trakk han anken over skyldspørsmålet for så vidt gjaldt overtredelsen av straffeloven § 195.

- (4) Borgarting lagmannsrett avsa 10. februar 2003 dom som for straffekravet hadde slik domsslutning:

- "1. **A, født 00.00.1968, frifinnes for forbrytelse mot straffeloven § 192, jf tiltalebeslutningens post I.**
2. **Straffen for forbrytelsen mot straffeloven § 195 første ledd, annet straffalternativ, hvor skyldspørsmålet er rettskraftig avgjort ved Sarpsborg tingretts dom av 8. juli 2002, fastsettes til fengsel i 2 - to - år og 1 - en - måned, hvorav 1 - ett - år gjøres betinget, jf straffeloven §§ 52 flg. I den ubetingede del av straffen kommer 11 - elleve - dager til fradrag for utholdt varetektsfengsling."**

- (5) Dommen var avsagt under dissens, idet rettens formann og én av de øvrige lagdommerne stemte for at det skulle utmåles en ubetinget fengselsstraff på to år.

- (6) Påtalemyndigheten har anket til Høyesterett over straffutmålingen, og gjort gjeldende at hele straffen burde vært gjort ubetinget. A anket over straffutmålingen og oppreisningserstatningen. Høyesteretts kjæremålsutvalg tillot ved beslutning 3. oktober 2003 ankene over straffutmålingen fremmet. A har her gjort gjeldende at de formildende omstendigheter i saken ikke er tilstrekkelig vektlagt, og at en større del av straffen burde gjøres betinget. Han har særlig vist til at han trodde fornærmede var 16 år og til en svært belastende presseomtale.

- (7) A er dømt for å hatt ett samleie med fornærmede i sin bil på parkeringsplassen ved X turhytte i Y natt til 2. august 2001. Partene kom i kontakt med hverandre gjennom Dagbladets chattesider på internett. A opplyste på nettet at han var en 28 år gammel "mørk gutt", mens fornærmede, som på dette tidspunkt var 13 år og åtte måneder, opplyste at hun var 16 år. Om saksforholdet heter det i lagmannsrettens dom:

"Tiltalte, som var 33 år gammel på gjerningstidspunktet, avtalte å møte fornærmede samme dag som de var kommet i kontakt med hverandre ved "chatting" over Internett. På grunn av et uhell måtte tiltalte avlyse møtet denne dagen, men et nytt møte ble avtalt neste kveld. Da de møttes på en snuplass nær fornærmedes hjem, satte fornærmede seg etter kort tid inn i tiltaltes bil, hvor de hadde samleie. Tiltalte, som ikke brukte prevensjon, trakk seg ut før sædutløsningen, slik at sæden kom på fornærmedes mage. Hun fikk blødninger og smerter. Etter samleiet kjørte tiltalte til sitt hjemsted, mens fornærmede og hennes venninne, som ventet i nærheten mens fornærmede og tiltalte oppholdt seg i bilen, gikk hjem til fornærmedes bopel."

- (8) Minstestrafen for samleie med barn under 14 år er etter lovendringen 11. august 2000 nr. 76 fengsel i to år, jf. straffeloven § 195 første ledd. Villfarelse om alder utelukker ikke straffeskyld, jf. samme bestemmelse tredje ledd. Hovedspørsmålet i saken er derfor om det foreligger omstendigheter som gjør at deler av straffen kan gjøres betinget.

- (9) Lagmannsretten har korrekt lagt til grunn at selv om bestemmelsen om minstestraft formelt ikke utelukker bruk av delvis betinget straff, bør det vises varsomhet med dette. Flertallet har likevel kommet til at deldom var anvendelig, og har vist til villfarelse om alderen, at fornærmede tidligere hadde hatt samleie, at forholdet ble slått stort opp i media med skade for A, som er en kjent person innen musikkbransjen, og hensynet til hans familie, særlig til samværet med datteren på tre år.

- (10) Jeg kan ikke se at dette er forhold som i denne saken fremstår som tilstrekkelig tungtveiende til å fragå lovgivers klare forutsetning om en ubetinget fengselsstraff. Selv om jeg – som lagmannsrettens flertall – må legge til grunn at A trodde fornærmede var 16 år, kan dette ikke begrunne en deldom. Jeg understreker at noe av formålet med bestemmelsen i straffeloven § 195 første ledd annet straffalternativ er å verne 12-13 åringer, som ikke sjelden fremstår som eldre enn de er. Villfarelse om alderen vil ikke kunne tillegges nevneverdig betydning ved straffutmålingen med mindre domfelte, ut fra et strengt aktsomhetskrav, ikke er noe som helst å bebreide i så måte. I denne saken kan dette ikke legges til grunn. Dette gjelder spesielt i en situasjon der han selv bevisst har fremstilt seg som fem år yngre enn han var.
- (11) At fornærmede skulle ha hatt samleie tidligere – noe som etter det opplyste skal ha skjedd med en jevnaldrende kjæreste – kan heller ikke, slik saken ligger an, få noen betydning. Det samme gjelder betydningen av presseomtalen. Jeg er enig med A i at han er rammet hardt gjennom store presseoppslag der han – uten å være tilstrekkelig anonymisert – ble uthengt som voldtektsforbryter. Når en mann i hans alder gjennomfører samleie med en jente som, uansett hva hun selv opplyste, må ha fremstått som svært ung, ligger slik presseomtale likevel innenfor rammen av det påregnelige. Lovgivers oppfatning av straffverdigheten ved frivillig samleie med 13-åringer illustreres for øvrig av at minimumsstraffen er som for voldtekt til samleie, jf. straffeloven § 192 annet ledd bokstav a.
- (12) Derimot mener jeg det ikke er grunn til å gå over lovens minstestraft på to år. Jeg viser til Rt. 2003 side 128, som gjaldt en tilsvarende situasjon, hvor det dominerende forhold ved straffutmålingen var to gjennomførte samleier med en jente på 12 år og 11 måneder, som opplyste at hun var 13 år. Minstestraften ble der funnet å være tilstrekkelig, idet det ble vist til at dette innebar en betydelig skjerping i forhold til det straffenivå som fulgte av tidligere rettspraksis. Jeg kan ikke se at det er grunner til å behandle vår sak strengere.
- (13) Jeg stemmer for denne

D O M :

I lagmannsrettens dom, domsslutningens punkt 2, gjøres disse endringer:

1. Straffen settes til fengsel i 2 – to – år med fradrag av 11 – elleve – dager for varetekt.
2. Bestemmelsen om å utsette fullbyrdelsen av en del av straffen går ut.

- (14) Dommer **Rieber-Mohn:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (15) Dommer **Lund:** Likeså.
- (16) Dommer **Oftedal Broch:** Likeså.
- (17) Dommer **Dolva:** Likeså.

(18) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

I lagmannsrettens dom, domsslutningens punkt 2, gjøres disse endringer:

1. Straffen settes til fengsel i 2 – to – år med fradrag av 11 – elleve – dager for varetekt.
2. Bestemmelsen om å utsette fullbyrdelsen av en del av straffen går ut.